

Resume

Natura 2000-område nr. 18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området består af Rold skov og den øvre og mellemste del af Lindenberg Ådal. Området rummer landets næststørste skovkompleks med især rødgranplantager, men også med store, gamle forekomster af bøgeskov, samt store rentvandede søer som Madum Sø og Store Økssø. I ådalens bund løber den på store strækninger uregulerede, Lindenberg Å, der fødes af en perlerække af kilder, hvoraf de mest kendte er Lille Blåkilde, Ravnkilde, Blåhøl og Kovadsbækken. Langs ådalens kuperede dalsider findes en usædvanlig rig og unik natur især tilknyttet områdets kilder og kalkforekomster. Området rummer det store kuperede hedeområde Rebild Bakker.

Vigtigste naturværdier

Rold Skov rummer nogle af landets største og ældste arealer med gamle bøgeskove og skovbevoksede tørvemoser.

Lindenberg Å er i sit øvre løb gennem Rold Skov stort set ureguleret med tillægning af rent vand fra de mange kildevæld. Områdets mange kilder er unikke med en speciel smådyrsfauna og mosflora. I området findes endvidere store rentvandede søer, hvoraf de vigtigste er Madum Sø (lobeliesø) og Store Økssø (brunvandet sø). Madum Sø er Himmerlands største sø og en af de reneste søer i Danmark.

På områdets kalkoverdrev findes en række sjældne planter som bakkegøgeurt og fruesko, som i Danmark kun findes i dette område. Området rummer også flotte partier med hængesæk og højmose, hvoraf de vigtigste er Langmose i Hellum Skov, Farsø Mose samt højmosen ved Lille Økssø.

I området findes desuden mange sjældne plante- og dyrearter. Det gælder blandt andet den tidligere nævnte orkidé fruesko. Der findes tætte og fine bestande af både skæv vindelsnegl og kildevældsvindelsnegl, vandhuller hvor der tidligere er registreret bred vandkalv. Der er en rig mængde af flagermus, hvoraf bl.a. damflagermus er fundet ynglende og overvintrende i området. Rold Skov er også det vigtigste område for sortspætte i Nordjylland, samt en væsentlig lokalitet for hvepsevåge, isfugl og stor hornugle.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Mange af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeposition (eutrofiering). Intensiv skovdrift og utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyperne er flere steder en trussel for naturværdierne i skoven. Størstedelen af arealerne med lysåbne naturtyper er små og isolerede, og flere er reduceret i areal pga. tilgroning med træer og buske. Flere steder er tilgroning med

vedplanter og høje urter pga. manglende pleje samt afvanding og invasive arter en trussel for både den lysåbne natur og de arter, der har deres levested her. Regulering af og grødeskæring i vandløb hæmmer vandløbenes naturlige fysiske variation. Forstyrrelser er især en trussel mod arter af ynglefugle og damflagermus.

Målsætning

Det overordnede mål er, at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus, hvilket indebærer at områdets forskellighed med store naturlige uberørte skovarealer, store næringsfattige søer og højmoser, et ureguleret åløb med tilløb af vandrige, rene kildebække og omgivelser af artsrige overdrev, rigkær og det storslåede, kuperede hedelandskab ved Rebild Bakker bevares. For at sikre gunstig bevaringsstatus, udvides arealet af en række lysåbne naturtyper og levesteder for arter, og forekomsterne søges sammenkædet.

Konvertering af naturtyperne nedbrudt højmose, skovbevokset tørvemose og hængesæk til aktiv højmose gennemføres, hvor det skønnes muligt. Rigkær, kildevæld og højmose prioriteres på bekostning af unge tilgroningsstadier af ellesump og skovbevokset tørvemose. Levested for fruesko prioriteres på bekostning af bøg på kalk.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt		X		
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		

Indsatsen vil overvejende dreje sig om at sikre en naturtypebevarende drift for skoven samt en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje for de lysåbne naturtyper og vandløbene. Ubeskyttede skovnaturtyper sikres. På de lysåbne naturtyper vil indsatsen dreje sig om at sikre og genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst og en hensigtsmæssig vedvarende pleje samt en indsats over for invasive arter og problemarter. For mange vandafhængige naturtyper samt på levesteder for arter tilknyttet denne natur vil det desuden være afgørende at sikre en forbedret hydrologi.

Der foretages en udvidelse og sammenkædning af levesteder for kildevælds-vindelsnegl, blank seglmos og damflagermus, hvor de naturgivne forhold gør det muligt, og der etableres nye ynglevandhuller for stor vandsalamander. Ynglefuglene og damflagermus sikres mod forstyrrelse. Endelig udføres en særlig indsats for truede naturtyper og arter ved at arealer med af våd hede, tidvis våd eng, tør hede, kalkoverdrev, surt overdrev, aktiv højmosse, kildevæld og rigkær udvides og søges sammenkædet, levesteder for fruesko sikres og udvides og kendte og potentielle levesteder for bred vandkalv og grøn buxbaumia sikres velegnede forhold, og antallet af velegnede levesteder øges.